

TALANȚII. PREDICĂ LA DUMINICA A 16-A DUPĂ RUSALII

Preot dr. Ionel Popescu

„Doamne, doi talanți mi-ai dat; iată, alți doi talanți am câștigat cu ei“
(Matei 25, 22)

Iubiți credincioși și credincioase,

Toate lucrurile și ființele se deosebesc unele de altele. Nu sunt două frunze la fel, nu sunt doi oameni la fel. Aceasta este legea firii, așa cum a rânduit-o înțelepciunea lui Dumnezeu.

Dacă toate lucrurile și ființele ar fi la fel, nu ne-am mai cunoaște și recunoaște. Deosebiri de formă, de culori, de planuri, de mărimi, de însușiri, într-un cuvânt varietatea, arată frumusețea naturii, bucuria de a cunoaște și plăcerea de a trăi în sânul ei de mamă.

Tatăl ceresc, în dumnezeiasca Sa înțelepciune, a știut că într-o lume în care toate lucrurile și ființele ar fi la fel, fără nicio deosebire, oamenii și-ar urî viața, după cum și-o urăsc deținuții din temniță.

Cine a trecut prin temniță, a putut să-și dea seama ce înseamnă să te bucuri de frumusețile și desfătările vieții în libertate. În temnițați sunt, de regulă, oameni posomorâți, triști, amărâți din cale afară, cu același program, fără nicio deosebire. În schimb, când omul se mișcă liber, ochiul său e luminat și inima încântată de varietatea priveliștilor, a lucrurilor și a ființelor, care numai prin faptul că se deosebesc unele de altele, îl atrag, îl desfătează, îl îmboldesc la hărnicie, la muncă și, prin aceasta, la cultură și progres.

Nimeni n-a vorbit mai frumos despre bogăția și varietatea darurilor lui Dumnezeu împărțite oamenilor, cum a vorbit Mântuitorul în pilda sau parabola talanților: „... un om, plecând departe, și-a chemat slugile și le-a dat pe mână averea sa. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unul, fiecăruia după puterea lui și a plecat. Îndată, mergând, cel ce luase cinci talanți a lucrat cu ei și a câștigat alți cinci talanți. De asemenea și cel cu doi a câștigat alți doi. Iar cel ce luase un talant s-a dus, a săpat o groapă în pământ și a ascuns argintul stăpânului său. După multă vreme a venit și stăpânul acelor slugi și a făcut

socoteala cu ele. Și apropiindu-se cel care luase cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicând: Doamne, cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți am câștigat cu ei. Zis-a lui stăpânul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. Apropiindu-se și cel cu doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am câștigat cu ei. Zis-a lui stăpânul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. Apropiindu-se apoi și cel care primise un talant, a zis: Doamne, te-am știut că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai împărșiat. Și temându-mă, m-am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată ai ce este al tău. Și răspunzând stăpânul său i-a zis: Slugă vicleană și leneșă, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împărșiat? Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarafi, și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobândă. Luați deci de la el talantul și dați-l celui ce are zece talanți. Căci tot celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ce are i se va lua. Iar pe sluga netrebnică aruncați-o întru întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților“ (Matei 25, 14-30).

În Evanghelia de la Luca (19, 12-26) talanții se numesc mine, adică au tot sensul de valoare foarte mare. Împărțirea lor la slujitori aici este făcută în mod egal: câte o mină fiecărui slujitor. Unul însă, dintr-o mină face zece, altul cinci, iar cel leneș o îngroapă. Înțelesul lor este același, ca și în pilda talanților.

Drepmăritori creștini,

Stăpânul talanților este Hristos-Dumnezeu; slugile sunt oamenii; talanții sau minele sunt darurile cerești și însușirile sufletești pe care le primim de la Dumnezeu. Socoteala este judecata finală, când fiecare om răspunde înaintea Dreptului Judecător, cum și-a chivernisit darurile cu care l-a împodobit Stăpânul și Domnul darurilor. Prin urmare, această pildă eshatologică are și un caracter secundar moral: ne învață să punem în valoare darurile materiale și spirituale primite de la Tatăl ceresc, având a da seamă la judecata viitoare de modul în care le-am valorificat și le-am multiplicat.

Dumnezeu își împarte bunurile Sale oamenilor. El ne dăruiește „felurite daruri, după harul ce ni s-a dat“ (Romani 6, 12). Noi toți am primit de la El, deodată cu sufletul, tot felul de daruri duhovnicești și trupești: minte deșteaptă, inimă iubitoare, sănătate, frumusețe, putere de muncă, dar nu în aceeași măsură, ci în măsuri deosebite: unuia cuvântul înțelepciunii (filosofia), altuia cuvântul cunoștinței (știința); unuia credința, altuia darul tămăduirilor; unuia facerea de minuni, altuia tălmăcirea limbilor. „Pe unii i-a pus Dumnezeu, în Biserică: întâi apostoli, al doilea proroci, al treilea învățători; apoi pe cei ce au darul de

a face minuni; apoi darurile vindecărilor, ajutorările, cârmuirile, felurile limbilor“ (1 Corinteni 12, 28).

Fiecare om a primit, aşadar, de la Dumnezeu, un dar deosebit, un talant sau mai mulţi, cu îndatorirea ca, după puterile lui, să-l înmulţească. Preotul a primit darul apostoliei ca să slujească la altar; cârmuitorii au primit daruri necesare conducerii statelor, oraşelor şi comunităţilor umane; doctorilor li s-a dat darul de a trata bolile; învăţaţii au primit daruri pentru a dezvălui tainele naturii create de Dumnezeu; poeţii sunt înzestraţi să cânte fărâşele în versuri, iar pictorii să o dezvăluie în armonia culorilor; cântăreţii preamăresc pe Domnul şi ne fac viaţa mai frumoasă prin glasul dăruit de Sus; tâmplarii au talantul cioplirii lemnului, fierarii pe cel al prelucrării fierului, agricultorii au darul lucrării pământului şi aşa mai departe. Fiecare cu darul, cu talantul lui.

Oricât de multe şi de mari însă ar fi darurile lui Dumnezeu şi oricât de inegali, deosebiţi, ar fi oamenii, în urma darurilor primite de la Dumnezeu, ei se împart numai în două cete: deoparte este ceata oamenilor harnici, slugile care-şi sporesc talanţii prin muncă şi de cealaltă parte este ceata leneşilor, ceata slugilor viclene, care-şi păstrează darul lui Dumnezeu îngropat în trupul lor, cum se păstrează banii de aur îngropaţi în pământ.

Dragi credincioşi,

Dumnezeu nu se mulţumeşte să primească de la noi numai darul pe care ni l-a împrumutat. Sluga, care a înapoiat Stăpânului talantul primit, spunând cu obrăznicie: „Iată, ai ce este al Tău“ (Matei 25, 25), a fost muştrată şi osândită: „Slugă vicleană şi leneşă, ştiai că secer unde n-am semănat şi adun de unde n-am împrăştiat? Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarafi, şi eu, venind, aş fi luat ce este al meu cu dobândă. Luaţi deci de la el talantul şi daţi-l celui ce are zece talanţi [...]. Iar pe sluga netrebnică aruncaţi-o întru întunericul cel mai din afară“ (Matei 25, 26-30).

Ca să ne laude şi să ne răspătească, Dumnezeu cere partea noastră, sporul nostru de fapte bune, comoara adunată de noi cu ajutorul talanţilor primiţi. Cui s-a dat puţin, puţin i se cere, cui i s-a dat mult, mult se va cere de la el (Luca 12, 48).

A fi creştin nu este suficient să nu faci rău sau a nu face nimic, nici bine, nici rău. Creştinul este dator să facă binele. Omul care nu săvârşeşte binele e un suflet sterp, o slugă vicleană şi leneşă. Creştinul este sluga cea bună şi credincioasă care-şi sporeşte talanţii, e sufletul care se împodobeste cu fapte bune, omul muncitor care întoarce darurile lui Dumnezeu cu dobândă.

Nici la masa lucrurilor pământeşti, nici la răsplata lui Dumnezeu în împărăţia cerurilor, nu au drept oamenii care nu lucrează, care nu rodesc şi nu-şi înmulţesc darurile duhovniceşti primite de la Dumnezeu.

Aici este cheia progresului și a culturii, aici se ascunde taina vredniciei omenești și însuși rostul judecării oamenilor și a lui Dumnezeu: în munca pentru cultivarea, rodirea și înmulțirea darurilor cu care am venit în lume. Tot aici se arată și rostul și frumusețea vieții, în deosebirile darurilor și în lupta de a le îmbogăți, prin muncă cinstită și harnică, dar și printr-un permanent efort duhovnicesc, până la moarte.

Creștinul care muncește și luptă din răzputeri ca să-și înmulțească îndoit și înzecit talanții lui Dumnezeu, nu luptă singur, ci harul divin îl luminează și îl întărește. În acest sens, părintele Porfirie spunea: „Din momentul în care am experimentat harul lui Dumnezeu, toate darurile s-au multiplicat. Am devenit mult mai ager. Am învățat canoanele treimice, pe cel al Domnului și altele. Pur și simplu ceea ce se citea și se cânta în biserică învățam pe de rost. Recitam Psaltirea pe de rost. M-am schimbat în mod natural. Vedeam o mulțime de lucruri, dar nu vorbeam pentru că nu mi s-a dat acest drept. Nu am fost încunoștințat să vorbesc. Vedeam totul, înregistram totul, cunoșteam totul. Din acea bucurie nu mai mergeam pe pământ...” (Pr. Dan Popovici, *Surâsul veșniciei*, Ed. Platytera, București, 2011, p. 108-109).

Așadar, fiind încredințați că numai în urma străduințelor, a nevoințelor și a „râvnei după cele duhovnicești” (1 Corinteni 14, 12) primim răsplată de la Dumnezeu, întocmai ca slugile cele harnice și fericite, așteptăm, cu sporită nădejde, grăirea Stăpânului: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră în bucuria Domnului tău” (Matei 25, 21).